

Br: 02-03-430/23-2436/2

Podgorica, 25.04.2023.godine

MINISTARSTVO KAPITALNIH INVESTICIJA
-n/r ministra, gospodina mr Ervina Ibrahimovića -

Poštovani gospodine Ibrahimoviću,

Povodom Predloga uredbe o izmjenama Uredbe o naknadi za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i visokoefikasne kogeneracije, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Uvidom u izvještaj o analizi uticaja propisa, usvajanjem predloženih izmjena iznos naknade prema krajnjim kupcima bi se smanjio za 50%, a usled činjenice da su određena sredstava akumulirani kod COTEE, smanjila bi se i cijena prema EPCG na iznos od nekih 95 €/MWh i istovremeno ukinuo trošak države za ovu namjenu.

Prema urađenoj analizi jasno se vidi da se troškovi naknade koju će da plaćaju krajnji kupci smanjuje, i za 2023. godinu biće čak duplo manja. Takođe, predloženom izmjenom se ne planira izdvajanje iz Budžeta Crne Gore za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije, a koja su do sad bila izdvojena u iznosu od 3 mil. eura u 2020. i u 2021. godini 3,1 mil. eura.

Imajući pomenuto u vidu, na tekst Predloga uredbe i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni Predlog uredbe i Izvještaj o analizi procjene uticaja propisa navodi se, da za implementaciju navedenog Predloga uredbe nijesu potrebna finansijska sredstva iz budžeta države. Implementacijom navedenog Predloga uredbe postojeći izdaci iz budžeta države za ove namjene se ukidaju.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na dostavljeni Predlog uredbe.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Aleksandar Damjanović

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ

MINISTARSTVO KAPITALNIH INVESTICIJA

NAZIV PROPISA

Predlog uredbe o izmjenama Uredbe o naknadi za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i visokoefikasne kogeneracije

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Donošenje Uredbe o izmjenama Uredbe o naknadi za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i visokoefikasne kogeneracije je neophodno, kako bi se stvorio realan i održiv mehanizam obezbjeđivanja sredstava za davanje podsticaja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i visokoefikasne kogeneracije i u konačnom da se stvore uslovi da se naknada za krajnje kupce usled značajnog rasta energije na tržištu u konačnom svede na manji iznos.
- Podsticajne mjere za korišćenje obnovljivih izvora i visokoefikasne kogeneracije za proizvodnju električne energije, u smislu Zakona o energetici, obuhvataju: obavezni otkup električne energije od povlašćenog proizvođača, podsticajne cijene po kojima se ta energija otkupljuje, period važenja obaveznog otkupa električne energije, oslobađanje povlašćenog proizvođača od plaćanja usluga balansiranja sistema, prvenstvo pri preuzimanju proizvedene električne energije u sistem, kao i druge mjere u skladu sa ovim zakonom. Zakonom o energetici povlašćeni proizvođač je definisan kao energetski subjekat koji proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora ili visokoefikasne kogeneracije i ima pravo na podsticajne mjere u skladu sa ovim zakonom. Članom 24 stav 1 Zakona o energetici propisano je da naknadu za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i visokoefikasne kogeneracije plaćaju krajnji kupci kao dodatak na cijenu električne energije. Istim članom stav 6 Zakona o energetici utvrđena je obaveza donošenja propisa kojim se uređuje način određivanja naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i visokoefikasne kogeneracije i raspodjele sredstava prikupljenih od naknada, kao i bliži način obračunavanja proporcionalnog udjela snabdjevača električnom energijom i kupca samosnabdjevača, kao i postupanje sa viškom ili manjkom prikupljenih sredstava u kupovini i prodaji električne energije od povlašćenih proizvođača. Usled navedene obaveze kroz postojeću Uredbu utvrđen je fiksni iznos naknade za krajnje kupce i istovremeno stvorena mogućnosti za prikupljanje sredstava za podsticanje iz državnog budžeta u skladu sa odlukom Vlade, a sve u cilju zaštite kupaca budući da je u tom trenutku visina podsticaja predstavljao značajan iznos.
- Trenutno je usled rasta cijena električne energije smanjena potreba za prikupljanjem sredstava od krajnjih kupaca u iznosu koji im je utvrđen postojećom Uredbom budući da je razlika u odnosu na podsticajnu cijenu značajno manja što je stvorilo potrebu da se iznos naknade koju plaćaju krajnji kupci smanji. Posljedica trenutne Uredbe je da krajnji kupci plaćaju više nego što je to potrebno iz kojih razloga je potrebno usvojiti predloženu izmjenu koja bi uzela to u obzir i usled

čega bi se iznos naknade smanjio u ovom trenutku prema ulaznim parametrima za 50%.

- Sredstva koja „Crnogorski operator tržišta električne energije“ doo Podgorica (COTEE) prikupi po osnovu naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i visokoefikasne kogeneracije svakako se mogu utrošiti samo za tu namjenu. Međutim, usled trenutnih okolnosti na tržištu električne energije oštećeni mogu biti krajnji kupci budući da trenutno plaćaju naknadu i samim tim podstiču više nego što je to potrebno za namirenje potreba povlašćenim proizvođačima.
- Trenutni propis bi omogućio akumuliranje značajnog iznosa sredstava kod COTEE usled prikupljanja sredstava od krajnjih kupaca više nego što je potrebno za ovu namjenu iz kojih razloga „Status quo“ opcija nije prihvatljiva. Napominjemo da je prilikom izrade ovog Predloga uredbe osnovna intencija bila da se iznos naknade smanji na najmanju moguću mjeru, kako bi se krajnji kupci rasteretili tog troška, a sve vodeći se socio-ekonomskim uticajem na kategoriju krajnjih kupaca.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**

- Osnovni cilj predloženog akta je stvaranje realnog i održivog mehanizma obezbjeđivanja sredstava za davanje podsticaja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i visokoefikasne kogeneracije i samim tim stvaranje povoljnijeg ambijenta za investiranje u ovoj oblasti i otvaranje prostora za smanjenje naknade za podsticajne ove proizvodnje koju plaćaju krajnji kupci.
- Donošenje predloženog akta je obaveza propisana Zakonom o energetici i na ovaj način se omogućava njegova puna primjena i funkcionisanje uspostavljenog sistema podsticaja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i visokoefikasne kogeneracije. Takođe, uspostavlja se regulatorni mehanizam za postizanje nacionalnih ciljeva u oblasti obnovljivih izvora energije i visokoefikasne kogeneracije, a koji su prije svega elaborirani u strateškim dokumentima: Energetska politika Crne Gore do 2030. godine, Strategija razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine, kao i drugim srodnim strategijama (npr. za oblast održivog razvoja, zaštitu životne sredine i slično).

Naime, Zakonom o energetici je propisana obaveza COTEE da zaključuje ugovore o otkupu električne energije od povlašćenih proizvođača koji imaju pravo na podsticajnu cijenu u skladu sa članom 23 stav 6 i članom 98 stav 2 Zakona o energetici, te da zaključuje ugovore sa snabdjevačima i kupcima samosnabdjevačima o kupoprodaji obaveznog proporcionalnog udjela električne energije proizvedene u objektima povlašćenih proizvođača.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati „status quo“ opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

- Postojanje same uredbe o naknadi je obaveza propisana Zakonom o energetici. Trenutne okolnosti i kretanje cijena električne energije uslovljavaju da se naknada krajnjim kupcima koriguje. „Status quo“ opcija nije prihvatljiva budući da je trenutnom Uredbom ovaj iznos fiksiran,

odnosno nepromjenjiv.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Rješenje u propisu će uticati najviše na krajnje kupce električne energije, kao i na snabdjevače i kupce samosnabdjevače koji kupuju električnu energiju od povlašćenih proizvođača posredstvom COTEE. U pogledu krajnjih kupaca očekuju se pozitivni efekti. U pogledu uticaja na snabdjevače i kupce samosnabdjevače vodi se računa da taj uticaj bude pozitivan. Takođe ovom izmjenom se smanjuje trošak u Budžetu Crne Gore što se ogleda kao pozitivan efekat.
- Primjena propisa će direktno uticati na smanjenje troškove građana i privrednih subjekata, kao krajnjih kupaca električne energije. U skladu sa uobičajenom evropskom praksom, sredstva za podsticanje povlašćenih proizvođača prikupljaju se kroz naknadu koju plaćaju svi kupci električne energije u Crnoj Gori.
- Pozitivni efekat donošenja ovog propisa je omogućavanje funkcionisanja sistema podsticaja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i visokoeffikasne kogeneracije.
- Predloženi propis ne utiče na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i razvoj tržišne konkurencije, jer se njegovom primjenom ne utiče na ambijent za ulaganje u Crnoj Gori.
- Propis nema značajan uticaj na administrativna opterećenja i biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Uvođenjem ovog propisa u pravni sistem Crne Gore smanjuje se trošak u budžetu budući da usled kretanja na tržištu električne enrgije ne postoji potreba da se dodatna sredstva izdvajaju iz budžeta.
- Nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava.

- Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva.
- Ovim propisom ne predviđa se donošenje podzakonskih akata.
- Implementacijom propisa se neće ostvariti prihod za budžet Crne Gore.

- 12
- 13

- Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija posebno iz razloga što ovaj predlog akta ne utiče na budžetske izdatke u narednom periodu već se ovim propisom postojeći izdaci ukidaju. Prema postojećoj Uredbi do sada su iz budžeta opredjeljena sredstva u iznosu od 3 mil. eura u 2020. i u 2021. godini 3,1 mil. eura za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i visokoefikasne kogeneracije.

- Nisu dobijene primjedbe.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti**

Prilikom izrade ovog propisa korišćena su uporedna iskustva zemalja u Evropskoj uniji i regionu. Predloženi propis je pripremljen od strane službenika Direktorata za energetiku Ministarstva kapitalnih investicija, uz konsultovanje sljedećih zainteresovanih strana: COTEE i „Elektroprivrede Crne Gore“ AD Nikšić.

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- Smatramo da ne postoje potencijalne prepreke za implementaciju predloženog propisa.
- Nije potrebno preduzimati posebne mjere da bi se ispunili ciljevi. Shodno Zakonu o energetici, Regulatorna agencija za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti, pored ostalog, vrši nadzor i kontrolu rada i poslovanja energetskih subjekata koji su uključeni u postupak koji se uređuje ovim propisom.
- Nije moguće definisati indikatore prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva.
- Ministarstvo kapitalnih investicija će biti zaduženo za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa.

Podgorica,

29.03.2023. godine

